

De liefde van en voor God

Samengesteld door

Beatrijs Celis

Deel I: Liefdevolle stemmen uit het Oude Testament

In Deuteronomium 6:4-5 lezen wij hoe het eerste en allerbelangrijkste gebod van God luidt:

“Jahwe is Uw God, Hij alleen is Uw God.

Gij zult Uw God liefhebben met heel uw hart,

met heel uw verstand en met al uw kracht.”

Dit gebod vinden we terug in het Nieuwe Testament, waar het door Christus herhaald wordt in Mattheüs 22:37-40:

“Gij moet Jahwe, Uw God, liefhebben met heel uw hart,

met heel uw ziel en met heel uw verstand.

Dat is het eerste en belangrijkste gebod.

Het tweede, daaraan gelijkwaardig, is:

Heb uw medemens lief als uzelf.

Aan die twee geboden hangen de hele Wet en de Profeten vast.”

Inderdaad, de liefde voor de medemens komt reeds in de oude, door Mozes van God ontvangen Wet zeer uitvoerig ter sprake en omvat onder meer de volgende geboden en verboden: niet liegen en bedriegen, geen valse eed afleggen, geen overspel plegen, geen achterklap en lasterplaatjes verspreiden, niet stelen, niet doden (doden mocht alleen als een executoire strafmaatregel in een gerechtelijke procedure), geen hebzuchtige begeerte naar andermans eigendom, eerbied voor het ouderlijk gezag, enzovoort.

De liefde voor God hangt onverbrekkelijk samen met de liefde voor de medemens. Want al deze hoger opgesomde geboden betreffen juist de naastenliefde. Dus als gij al is het maar één van deze geboden met de voeten treedt, dus uw medemens niet liefhebt als uzelf, dan hebt ge God ook niet lief!

Deuteronomium 11:1 zegt:

“Gij moet Jahwe Uw God liefhebben

en altijd Zijn geboden, wetten en voorschriften onderhouden.”

Maar naast deze oudtestamentische geboden en wetten heeft God ook gebruik gemaakt van Zijn profeten, om via hen belangrijke bevelen en waarschuwingen, gericht tot Zijn volk, bekend te maken.

Verder is er ook nog Deuteronomium 7:9-10:

“Erken dat Jahwe, Uw God, inderdaad God is,

die vol erbarmen is voor wie Hem liefhebben,

voor wie Zijn geboden naleven,

maar die degenen die Hem verwerpen

in hun eigen persoon straft en ten gronde richt.”

Zoals hoger gezegd, betekent het naleven van de geboden in hoge mate het liefdevol omgaan met en zorg dragen voor de medemens. Velen zullen wellicht opperen dat dit quasi onmogelijk en dus illusoir is, zeker in de dichtbevolkte regio waar ik woon, maar toch: als iedereen zich aan deze stelregel van de naastenliefde zou houden – naar eigen kunnen en vermogen –, dan zou het er hier waarschijnlijk al minder koel en hard aan toe gaan.

Maar als men zijn medemens blijft negeren, de rug toekeren, hem beliegt, bedriegt, besteelt, belastert, doodt, enzovoort, dan verwerpt men óók God!

Nehemia, gezant en toezichthouder inzake de herbouw van de stad en tempel te Jeruzalem, na de catastrofale verwoesting ervan door de Babyloniërs in 587 v.Chr. (duur van de werken: van ca. 537 tot 515 v.Chr.), zegt in het gelijknamige boek 1:5:

“O Jahwe, God van de hemel, grote en ontzagwekkende God,
Gij houdt U aan Uw Verbond (gesloten met Mozes in de woestijn),
en toont trouwe liefde voor iedereen die van U houdt en Uw geboden naleeft.”

Op grond van dit Verbond beloofde God Zijn trouwe liefde voor Zijn volk, en verwachtte Hij van dit volk dat het van zijn kant Gods geboden onderhield.

Eens te meer horen we hier een stem die er nadrukkelijk op wijst hoe belangrijk het is naar God te luisteren!

In Psalm 97:10 lezen we:

“Als gij Jahwe liefhebt, haat dan alles wat slecht is.

Hij beschermt het leven van Zijn getrouwen.

Hij bevrijdt hen uit de macht van het kwaad,

uit de macht van slechte mensen.”

Hier even wat uitleg over deze “macht” van het kwaad:

Niemand zal betwisten dat er meer dan genoeg slechte mensen zijn. Er is immers de “heerser van deze wereld”, die weliswaar verdreven zal worden, maar die thans nog steeds veel onheil aanricht (zie Johannes 12:31). Het is niet moeilijk deze heerser te identificeren als Satan, dit is Hebreeuws voor “Tegenstrever” van God. Als God liefde is (zie 1 Johannes 4:7-10), dan is Satan het tegendeel van liefde, en dat is haat en slechtheid.

Toch kan Satan zich voordoen als een “engel des lichts” (zie 2 Korintheërs 11:14-15). Ook zijn dienaren kunnen zich voordoen als “werkers van rechtvaardigheid”. Maar dit alles is slechts schijn, bedrog en misleiding.

Ook schrijft Johannes in zijn eerste brief 2:22 de werken van de antichrist toe aan Satan. Hij zegt daarover: “Wie anders is de leugenaar dan hij die ontkent dat Jezus de Christus is? Dit is hij die zowel de Vader als de Zoon niet erkent.”

Satan is een zeer machtig wezen, niet zo machtig als God, maar veel machtiger dan de mens.

Eigenlijk kan geen mens standhouden tegen zijn listen en kuiperijen, tegen zijn verleidingstactieken en zijn bedrieglijke praktijken. Hij weet wat de zwakke plekken van elke mens zijn, en daarop zal hij hem treffen en in zijn greep krijgen en proberen vast te houden.

Die zwakke plekken kunnen zijn: zowel rijkdom als armoede; zowel roem als maatschappelijke uitsluiting en miskennis; zowel blakende gezondheid als ziekte en handicap; enzovoort.

Alleen God kan de mens daaruit bevrijden, uit de macht van de Satan.

En alleen de oprecht gelovige mens die steun zoekt bij God, bijvoorbeeld in gebed, kan uit deze duivelse macht bevrijd worden. Uit eigen kracht kan hij het niet, hij moet beroep doen op Gods kracht en steun.

Lees de volgende mooie tekst uit Jesaja 54:10:

“Al zouden de bergen verdwijnen en de heuvels wankelen,
Mijn trouwe liefde voor u zal niet verdwijnen.
En Mijn vredesverbond zal niet wankelen,
zegt Jahwe, die barmhartig is.”

Wat wordt hier bedoeld met dat “Vredesverbond”?

In 2 Samuël 7:16 zegt God tot koning David bij monde van de profeet Nathan:

“Uw huis (d.i. dynastie) en uw koninkrijk zullen eeuwig blijven bestaan.
Uw troon zal voor eeuwig bevestigd zijn.”

Hier sluit Jahwe een altijddurend Vredesverbond met David.

Maar de geschiedenis leert ons dat aan dit koningschap van Davids dynastie een einde kwam in 587 v.Chr.. Dit was te wijten aan de onverbeterlijke ontrouw van de Israëlitische koningen uit de geslachtslijn van David.

Had Jahwe Zijn belofte aan David dus gebroken?

Geenszins! Er kwam weliswaar een einde aan het aardse koningschap van deze “Davidische dynastie”. Maar veel later zal Jezus Christus – die een nakomeling was uit Davids koninklijke geslachtslijn! – deze troon opnieuw bezetten, echter niet als een aardse koning, maar als een hemelse koning (zie Jezus’ woorden gericht tot Pilatus aan het einde van zijn aardse loopbaan: “Mijn koningschap is niet van deze wereld”).

En Jezus wordt ook wel de “Vredevorst” genoemd, en onder zijn heerschappij zal de vrede op aarde overvloedig zijn (zie Jesaja 9:6-7).

Uit Klaagliederen lezen we de tekst 3:22-26. Eigenlijk is dit helemaal geen klaaglied, maar integendeel een lofzang voor God, afkomstig van de profeet Jeremia:

“Eindeloos is de genade van Jahwe,
onuitputtelijk is Zijn medeleven.
Uw overvloedige trouw is elke ochtend nieuw.
Ik behoor Jahwe toe, Hij blijft mijn hoop.
Goed is Jahwe voor wie op Hem hoopt,
voor iedereen die Hem zoekt en blijft zoeken.
Het is goed om rustig en in stilte op Jahwe te wachten.”

Deel II: Liefdevolle stemmen uit het Nieuwe Testament

We beginnen met een aantal prachtige en lichtbrengende teksten van de apostel Johannes, en wel in eerste instantie uit diens evangelie, en vervolgens uit zijn brieven.

Johannes 3:16

Jezus zegt:

“God heeft de wereld zozeer liefgehad,
dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven,
opdat allen die in hem geloven,
niet verloren zouden gaan,
maar eeuwig leven zullen hebben.”

Johannes 13:1

“Jezus stond op het punt om deze wereld te verlaten
en naar Zijn Vader te gaan.

Hij had zijn vrienden, die hem toebehoorden, lief,
en wel tot het uiterste, tot het einde toe.”

Johannes 15:9-10

Jezus zegt:

“Zoals de Vader mij liefheeft,
zo heb ook ik u lief.
Blijf in mijn liefde.
Als gij mijn geboden onderhoudt,
zult gij in mijn liefde blijven.”

Als men dus een christen wil zijn en blijven, moet men zich houden aan de regels en geboden die deel uitmaken van de christelijke leer, zoals deze uitvoerig beschreven worden in de evangeliën. Alles wat Jezus verkondigd en onderwezen heeft, daar moet een christen zich aan houden.

Johannes 14:15;24

Jezus zegt:

“Als gij mij liefhebt, dan zult gij mijn geboden naleven.”
en:

“Wie mij niet liefheeft, neemt mijn Woorden niet ter harte.
Maar de Woorden, die gij hoort, zijn niet mijn Woorden,
maar die van de Vader, die mij gezonden heeft.”

De nu volgende Schriftplaatsen zijn gelicht uit de brieven van Johannes. Hier is het van belang goed te begrijpen wat Johannes met het begrip “wereld” bedoelt. Het gaat daarbij niet om de door God geschapen aarde en wereldorde, echter wel om de van God vervreemde mensheid.

Eerste brief van Johannes 2:15-17

“Heb de wereld niet lief, en ook de dingen in de wereld niet.

Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde voor de Vader niet in hem.

Alles wat in de wereld is – allerhande op fysieke en materiële zaken gerichte verlangens en begeertes, het pronken en opscheppen met bezittingen, met geld en andere bestaansmiddelen –, komt niet voort uit de Vader, maar uit de wereld.

Bovendien gaat de wereld met zijn begeertes voorbij,
maar wie de wil van God doet, blijft voor eeuwig.”

Eerste brief van Johannes 3:1

“Hoe groot is de liefde die de Vader ons (d.i. de volgelingen van Jezus) gegeven heeft!

Wij worden kinderen van God genoemd, en dat zijn wij ook.

Maar de wereld begrijpt ons niet, en erkent ons niet,
omdat zij Hem niet heeft leren kennen, en Hem ook niet erkent en aanvaardt.”

God erkennen en aanvaarden betekent onder meer Hem betrekken bij alle beslissingen, zowel op een individueel, kleinschalig vlak als wat betreft de wereldleiding. Helaas is het negeren van God zo wijdverbreid, dat de catastrofale gevolgen niet kunnen uitblijven.

De eerste brief van Johannes 4:7-10

“De liefde komt van God.

Iedereen die liefheeft,

is een kind van God en kent God.

De mens zonder liefde kent God niet,
want God is liefde.”

Het begrip “liefde” moet hier niet al te “menselijk” opgevat worden. Het gaat hier duidelijk niet over liefde tussen mensen onderling, want ook niet-gelovigen kunnen duurzame en stabiele liefdesbanden hebben en allerlei liefdadigheidswerken uitvoeren om humanitaire redenen. Hoe God dit alles beoordeelt, laat ik aan Hem over.

De door Johannes bedoelde liefde is duidelijk gerelateerd aan de kennis van God.

God kennen betekent liefhebben.

Dit liefhebben is veeleer een algehele levenshouding, een innerlijke toestand, ja, een hartetoestand.

Het hart is de zetel van de ware motieven van iemands handelwijze. Deze blijven vaak diep verborgen voor de medemensen, maar God, en alleen God, doorgrondt de harten van de mensen. Al hun motieven liggen voortdurend open en bloot voor Zijn aangezicht.

Heel het gedrag van de liefhebbende mens, zijn denken, zijn spreken, zijn handelen, zijn omgang met anderen, met de natuur enzovoort, weerspiegelt deze liefde, die niet gekoppeld moet worden aan bepaalde activiteiten van liefdadigheid, waartoe trouwens lang niet iedereen de nodige middelen, capaciteiten en karaktereigenschappen bezit.

Doe alles met liefde (zie ook 1 Korinthiërs 16:14). Slechte dingen kunnen nooit met liefde gedaan worden.

Ik ben ooit een paar mensen tegengekomen die zagezegd bewonderenswaardige “werken van barmhartigheid” gerealiseerd hadden, maar die toch slechte, verdorven mensen waren. Bleek op een moment dat “de maskers afvielen”. Zie maar wat hoger gezegd is over de “hartetoestand”...

De eerste brief van Johannes 5:3-5

“God liefhebben wil zeggen Zijn geboden onderhouden,
en dat is niet moeilijk voor hen die uit God geboren zijn,
want zij overwinnen de wereld.

En het wapen waarmee zij de wereld overwinnen,
is geen ander dan het geloof.”

Het onderhouden van Gods geboden is voor christenen dus net zo belangrijk als het vroeger was voor de Israëlieten.

Nu gaan we over tot uitspraken uit een paar brieven van de apostel Paulus.

In zijn brief aan de Romeinen 8:35-39 schrijft Paulus:

“Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?

Verdrukking misschien, of miserie, vervolging,
honger, armoede, levensgevaar of geweld?

Maar over dit alles zegevieren wij glansrijk,
dank zij hem die ons heeft liefgehad.

Ik ben ervan overtuigd dat
noch de dood noch het leven,

noch demonische krachten,

noch regeringen,

noch enige macht waar dan ook,

ons zal kunnen scheiden van Gods liefde,

die is in Christus Jezus, onze Heer.”

In zijn eerste brief aan de Korinthiërs doet Paulus de volgende belangrijke uitspraken over de liefde:

8:1: “Kennis blaast op, maar liefde bouwt op.”

13:2:

“Als ik de gave heb van profeteren,
en alle kennis begrijp,

en als ik het geloof heb

waarmee ik bergen kan verzetten,

maar ik heb geen liefde,

dan ben ik niets!”

13:8: “De liefde faalt nooit.”

13:13:

“Er zijn drie dingen
die altijd blijven bestaan:
geloof, hoop en liefde.
Maar de grootste daarvan is de liefde.”

16:13-14:

“Blijf waakzaam,
sta vast in het geloof,
wees moedig en sterk.
Doe alles wat ge doet met liefde.”

We sluiten af met de brief van Jakobus.

1:12:

“Gelukkig de mens
die standhoudt in de beproeving.
Heeft hij de toets doorstaan,
dan zal hij de zegekrans van het Leven ontvangen,
die God beloofd heeft aan allen die Hem liefhebben.”

1:13-14:

“Niemand wordt beproefd door God zelf,
en al zeker niet met slechte dingen.
Een mens wordt beproefd door zijn eigen begeerte,
die hem lokt en verleidt.”

Slotwoord over de liefde van de mens voor God

Als we de mens Jezus
via de Bijbel leren kennen
en liefhebben,
dan zullen we ook God,
Zijn Vader,
die we niet kunnen zien,
beter leren kennen
en liefhebben,
want de mens Jezus is immers
Zijn volmaakte evenbeeld!
En, geloof me,
Jezus is de beste mens
die ooit geleefd heeft!